

نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرایم اجتماعی

هادی اسماعیل زاده^۱، رحمان ولی زاده^۲، حمید رحمتی^۳

^۱ دانشجوی مقطع دکتری فقه و حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی بابل، بابل، ایران

^۲ استادیار دانشگاه فقه و حقوق، دانشکده فقه و حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی بابل، بابل، ایران

^۳ دانشجوی مقطع دکتری فقه و حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی بابل، بابل، ایران

چکیده

بشر از همان ابتدا برای محافظت از زندگی اجتماعی خود و همچنین جلوگیری از زوال آن به یک سری از قوانین و مقرراتی روی آورد. از مهم‌ترین قوانینی که مورد تاکید قرآن کریم و روایات می‌باشد و سبب جلوگیری از هرج و مرج و پیشگیری از جرم در جامعه می‌شود اجرای امر به معروف و نهی از منکر است. بهترین دلیل بر اهمیت این دو فریضه آن است، که حفظ دین و جامعه با تمام ابعادش به آن بستگی دارد و جامعه‌ای که از این دو اصل فاصله گرفت روز به روز به انحطاط نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود و دچار انواع جرایم در ابعاد مختلف خواهد شد. در تعریف "امر به معروف و نهی از منکر" آمده است؛ امر به "معروف" به معنای: وادار کردن دیگران به پیروی از اوامر پروردگار است، به زبان باشد یا به عمل، و نهی از "منکر" به معنای: مانع شدن از انجام گناهان است آن هم به زبان باشد یا به عمل. از راه‌های شناخت این دو اصل می‌توان به، نصوص دینی، عقل و فطرت اشاره کرد. از جمله آثار فردی و اجتماعی انجام امر به معروف و نهی از منکر می‌توان به: مسبب برپا داشتن دیگر واجبات الهی، سلامت دنیا و آخرت، حفظ امنیت، دلگرمی مومنان و خواری دشمنان و... و از پیامدهای ترک آن هم می‌توان به سلب رحمت الهی، عدم استجاب دعا، تسلط اشرار و... اشاره کرد. در واقع ارتباطی بسیار نزدیک قطعی و عینی بین پیشگیری از جرم و فریضه امر به معروف و نهی از منکر وجود دارد؛ بدین گونه جامعه‌ای که این دو فریضه را اصل و اساس قرار می‌دهد و آنرا در متن جامعه پیاده کند آن جامعه از انواع جرایم مبرا می‌شود، و جامعه‌ای که از این اصل غفلت کند گریبان‌گیر انواع جرایم خواهد شد.

واژه‌های کلیدی: معروف، منکر، پیشگیری، جرم

۱- مقدمه

بشر از همان ابتدا برای محافظت از زندگی اجتماعی خود و همچنین جلوگیری از زوال آن به یک سری از قوانین و مقرراتی روی آورد. تا به وسیله‌ی این مقررات مانع هر گونه هرج و مرجی در جامعه شود. یکی از مهم‌ترین قوانینی که باعث جلوگیری از هرج و مرج در جامعه می‌شود امر به معروف و نهی از منکر می‌باشد. در مباحث اسلامی امر به معروف و نهی از منکر دو فریضه اساسی برای نظارت عمومی در جامعه است. این دو مهم از ضروریات لاینفک دین مبین اسلام هستند و به علت احکام و مضامین مشترکشان غالباً در کنار هم بحث می‌شوند (اسماعیل‌زاده و حاجی‌زاده: ۱۴۰۰). به هر حال اهمیت فریضه‌ی امر به معروف و نهی از منکر در آموزه‌های اسلامی تا بدان جا است، که سایر فرایض و دستورهای اسلامی در پرتو آن به پا شده‌اند، و تحقق جامعه‌ای اسلامی منوط به انجام و اجرای این دو عنصر است و هرگاه در جامعه‌ای این دو فریضه‌ی مهم به اجرا گذاشته نشوند و افراد در قبال پیاده شدن این امر خطیر احساس مسئولیت نکنند مرگ آن جامعه حتمی خواهد بود (چالشی: ۱۳۹۷)؛ بنابراین امر به معروف نهی از منکر نه تنها موجب نجات جامعه، بلکه مسبب پیشبرد جامعه به سمت جامعه‌ی سعادت‌مند خواهد شد؛ و در اهمیت این واجب فراموش شده همین بس که مولایمان امیرالمومنین (ع) در نهج البلاغه در حکمت ۳۷۴ می‌فرماید: «وَمَا أَعْمَالُ الْبِرِّ كُلِّهَا وَ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عِنْدَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ إِلَّا كَنْفَتُهُ فِي بَحْرِ لُجِّيٍّ وَ إِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ، ترجمه: تمام کارهای نیک و جهاد در راه خدا در برابر امر به معروف و نهی از منکر چیزی نیست جز به مانند انداختن آب دهان در دریای پهناور، و در حکمتی دیگر یکی از ارکان جهاد را امر به معروف و نهی از منکر دانسته و این دستور دینی را برابر با جهاد در راه خداوند متعال می‌داند. این پژوهش با روش توصیفی - تحلیلی و با رویکرد قرآنی روایی با هدف نقش امر به معروف و نهی از منکر در کنترل آسیب‌های اجتماعی بر اساس آیات و روایات ابتدا به تعریف امر به معروف و نهی از منکر و راه‌های شناخت آن پرداخته سپس به آثار اجتماعی - سیاسی و فرهنگی آن اشاره نموده و در انتها به نقش مهم امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرایم پرداخته است.

۲- پیشینه پژوهش

در راستای نقش امر به معروف و نهی از منکر در کاهش آسیب‌های اجتماعی پژوهش‌های فراوانی انجام گرفته است که از نظر روش‌شناسی و فرآیند انجام کار با هم متفاوت بوده‌اند، که از جمله آن‌ها می‌توان به مطالعات ذیل (جدول ۱) اشاره‌ای فرمود:

جدول ۱. پیشینه پژوهش

نویسنده / نویسندگان	عنوان	نتیجه
ندری (۱۳۹۳)	نقش امر به معروف و نهی از منکر در کاهش آسیب‌های اجتماعی با تاکید بر آیات و روایات	هر اندازه که دو فریضه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه عملی شود پابندی به دستورات اسلام بیشتر خواهد شد و به دنبال آن آسیب‌ها

نقش پیشگیرانه این نهاد در خصوص گناه و جرم یکی از کارهای ویژه جلوه انقلابی اسلامی است که بایست توجه مضاعفی بدان شده و در جامعه اسلامی به مفهوم اعم و جامعه بسیج به معنای اخص به این مسئله تصریح گردد.	نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم	سید میرزایی (۱۳۹۴)
هنوز نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم در تمام مراحل آن یعنی پیش از وقوع جرم و حین ارتکاب آن و پس از آن، برای بزرگان حکومت ما درونی نشده است که نتوانسته از قانون اساسی فراتر برود.	نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم در سیاست جنایی ایران	سالک‌فرد (۱۳۹۷)

۲- ادبیات تحقیق

۲-۱. معنای امر به معروف و نهی از منکر

- امر و نهی

۱. امر: دارای دو معنا است:

الف: به معنای کار و چیز در این معنا به صورت امور جمع بسته می‌شود و فعل و صفت از آن مشتق نمی‌شود در آیاتی از قرآن-

کریم به همین معنا استعمال شده است همانند آیات ذیل:

" وَ شَاوَرَهُمْ فِي الْأَمْرِ " (سوره مبارکه آل عمران / آیه ۱۵۹). ترجمه: در کارها با آنان مشورت کن؛ و همچنین آیه " وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ " (سوره مبارکه آل عمران / آیه ۱۰۹). ترجمه: همه کارها به خدا باز می‌گردد.

ب: به معنای دستور و فرمان و برانگیختن به چیزی اگر به این معنا باشد جمع آن اوامر است و فعل و صفت از آن مشتق می‌-

شود و در آیاتی از قرآن کریم در این معنا استعمال شده است مانند: " قُلْ أَمْرٌ رَبِّي بِالْقِسْطِ " (سوره مبارکه اعراف / آیه ۲۹).

ترجمه: بگو پروردگرم به قسط و عدل فرمان داد.

" أَمْرًا آلًا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ " (سوره مبارکه یوسف / آیه ۴۰). ترجمه: خداوند فرمان داده جز او را نپرستید.

و مقصود از کلمه امر به معروف معنای دوم آن است یعنی دستور و فرمان است (قرشی: ۱۳۵۲).

۲. نهی: نهی، به معنی «بازداشتن و منع کردن از چیزی» می‌باشد:

" وَ أَمَّا مَنْ رَا از هوا و هوس باز دارد، بهشت جایگاه اوست.

"إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ" (سوره مبارکه عنكبوت / آیه ۴۵). ترجمه: همانا نماز (انسان نمازگزار را) از زشتی‌ها و منکرات خاف مقام ربّه و نهی النفس عن الهوی" (سوره مبارکه نازعات / آیه ۴۰). ترجمه: آن کس که از مقام پروردگارش بترسد و نفس خود باز می‌دارد.

تناهی از باب تفاعل، به معنای نهی کردن یکدیگر است:

"كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ" (سوره مبارکه مائده / آیه ۷۹). ترجمه: آنها از اعمال زشتی که انجام می‌دادند، یکدیگر را نهی نمی‌کردند (مسعودی: ۱۳۸۸).

۱-۲-۱. معنای معروف و منکر

الف - معروف: به معنای «شناخته شده» آمده و ریشه آن معرفت و عرفان است. راغب اصفهانی می‌گوید:

المعرفة والعرفان، إدراك الشيء بتفكر وتدبر لأثره. ترجمه: معرفت و عرفان، شناختن چیزی است از روی تفکر و تدبر به واسطه‌ی اثر آن.

و درباره معروف می‌گوید: و المعروف اسم لكل فعل يعرف به العقل أو الشرع حسنه. ترجمه: هر کاری که خوبی آن به واسطه عقل و یا دین شناخته شود معروف نام دارد.

راغب اصفهانی در تعریف منکر نوشته است

هر عملی را که عقل‌های صحیح و سالم به زشتی و قبح آن حکم نماید منکر نامیده می‌شود (راغب اصفهانی: ۱۳۹۲). یا اگر عقل نداند که آن کار خوب است یا بد و مردد بماند ولی شریعت به بدی و ناپسندی آن حکم کند آن نیز منکر است بنابراین هر آنچه را که عقل و دین به آن سفارش کرده باشد معروف و هر آنچه را که دین یا عقل یا هر دو ما را از انجام آن بازداشته نهی نامیده می‌شود.

۱-۲-۲. معنای امر به معروف و نهی از منکر

فقیه بزرگ شهید ثانی(ره)، در توضیح مفهوم امر به معروف و نهی از منکر فرموده است:

"الامر بالمعروف، هو الحمل على الطاعة قولاً او فعلاً والنهي عن المنكر، هو المنع من فعل المعاصي قولاً او فعلاً: امر به معروف، وادار کردن دیگران به پیروی از اوامر پروردگار است، به زبان باشد یا به عمل، و نهی از منکر، مانع شدن از انجام گناهان است آن هم به زبان باشد یا به عمل" (شهید ثانی: ۱۳۸۳).

میرشریف جرجانی در این مورد می‌نویسد:

"الامر بالمعروف هو الارشاد الى المراد (معلوف، مترجم: احمد سیاح، ۱۳۸۲) المنجيه و النهي عن المنكر الزجر عما لا يلائم في الشريعة و: . . . امر به معروف، ارشاد و راهنمایی به راه‌های نجات بخش است و نهی از منکر بازداشتن از اموری است که با شریعت سازگاری ندارد.

وقیل: "الامر بالمعروف امر بما يوافق الكتاب والسنة والنهي عن المنكر نهی عما تميل اليه النفس والشهوة: امر به معروف، امر و فرمان است به آن چه مطابق کتاب و سنت است و نهی از منکر بازداشتن از چیزهایی است که نفس و شهوت به آن تمایل دارد" (جرجانی: ۱۳۹۴).

امر به معروف و نهی از منکر مربوط به مرحله‌ی اجرا و عمل است، آیات امر به معروف، نمی‌خواهد موضوع ارشاد جاهل را بیان کند و لااقل اختصاص به آنها ندارد؛ و مقصود از نهی از منکر، بیان منکر نیست؛ بلکه امر در آنجا، وادار کردن و ترویج معروف است. مقصود از نهی از منکر: باز داشتن و جلوگیری از منکرات است. بنابراین وظیفه‌ای که هر مسلمان در مورد امر به معروف و

نهی از منکر دارد این است، که باید این احساس در او باشد که مجری و جزء قوه‌ی مجریه‌ی این پیام است که باید آن را در جامعه به مرحله‌ی عمل و تحقق برساند و به آن لباس عینیت ببوشاند (ندری: ۱۳۹۳).

۳. راه‌های شناخت معروف و منکر

الف- قرآن کریم

به یقین در این کتاب آسمانی زندگی انسان بیان شده است فلذا باید غنی‌ترین و کامل‌ترین منبع برای معروف‌ها و منکرها باشد که با تدبیر در آن و بهره‌گیری از سخن معصوم (ع)، قابل درک است.

ب- سنت و سیره معصومین (ع)

راه و روش زندگی معصومین قول و فعل و رفتار و تقریرشان، منطبق عملی ایشان در همه‌ی عرصه‌های زندگی است. خداوند متعال در سوره مبارکه حشر آیه ۸ چنین می‌فرماید: "وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا" ترجمه: هر آنچه را رسول خدا به شما داد آن را بگیرید و از آنچه شما را بازداشت باز ایستید. رسول خدا (ص) در حدیث معروف ثقلین چنین فرمودند: همانا من در میان شما دو چیز گرانبها قرار داده‌ام؛ کتاب خدا و عترت و خاندانم، تا زمانیکه به آن متمسک می‌شوید هرگز گمراه نخواهید شد و این دو یادگار من هرگز از هم جدا نخواهند شد تا کنار حوض بر من وارد گردند.

پ: عقل سلیم

عقل نیروی خیر از شر و صالح از مفسد است و غرض از تشخیص خیر و شر این است که آدمی به مقتضای آن عمل کند و به آن معتقد و ملتزم باشد و در مقام به دست آوردن خیر منافع برآید و شر و مفسد را ترک کند. امام کاظم (ع) فرمودند: "یا هشام، إِنَّ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجَّتَيْنِ: حُجَّةً ظَاهِرَةً وَ حُجَّةً بَاطِنَةً، فَأَمَّا الظَّاهِرَةُ فَالرُّسُلُ وَ الْأَنْبِيَاءُ وَ الْأُئِمَّةُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَ أَمَّا الْبَاطِنَةُ فَالْعُقُولُ" ترجمه: ای هشام! خداوند را بر مردم دو حجت است: حجت آشکار و حجت نهان. حجت آشکار، رسولان و پیامبران و امامان علیهم السلام هستند و حجت نهان خردهایند (کلینی: ۱۳۹۰، جلد ۱، ۱۶).

ج: فطرت

انسان از سرشت و طبیعتی خاص آفریده شده است که تبدیل ناپذیر است و همه الزامات تشخیص و قبول دین حق در خلقت او نهاده شده است و بر اساس آمادگی پذیرش و عمل به دین را که همان سنت خاص زندگی اوست دارد و اگر انسان به حالت فطری خود رها شود، همانا راه دین را بر می‌گزیند، مگر اینکه عوامل خارجی او را از راهش منحرف سازند (سالک‌فر به نقل از پاکیزه: ۱۳۹۷). آیات متعددی در این باره وجود دارند، که از جمله می‌توان به آیه ۳۰ سوره مبارکه روم اشاره فرمود: "فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقِيمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ" ترجمه: پس روی خود را با گرایش کامل به حق، به سوی این دین کن، با همان سرشتی که خداوند مردم را بر آن آفرید، آفرینش خدا تغییر پذیر نیست، این است همان دین پایدار، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۴. نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم

- مفهوم جرم در لغت

جرم، از ریشه عربی ج ر م، به معانی قطع کردن، چیدن میوه از درخت، حمل کردن، کسب کردن، ارتکاب گناه و وادار کردن به کاری ناپسند به کار رفته است (فراهیدی: ۱۴۰۹، ج ۶، ۱۱۹).

- مفهوم اصطلاحی جرم:

معنای ارائه شده از جرم را می توان در دو دسته مُضِیقٌ و موسَّعٌ طبقه‌بندی کرد. جرم در مفهوم مضیق آن همان تعریف قضایی و قانونی خود را دارد؛ یعنی هر فعل و ترک فعل که در قانون برای آن مجازات یا اقدام تأمینی در نظر گرفته شده است. آنچه در مباحث جرم شناسی و پیشگیری از جرم از این واژه اراده می‌شود، معنای موسع آن است که هر نوع رفتار مخالف با هنجارها و معیارهای مورد پذیرش جامعه را در بر می‌گیرد، اعم از این که مجازاتی برای آن در قانون لحاظ شده باشد یا نشده باشد (توسلی و صادقی به نقل از رشاد: ۱۳۹۴).

۵. انواع جرم

- در اصطلاح حقوق کیفری

جرم از نظر حقوق کیفری مفهومی نسبی دارد. منظور از جرم نسبی جرمی است، که در همه زمان‌ها و مکان‌ها توصیف مجرمانه خود را حفظ نموده است و به عبارت دیگر جرم نسبی رفتاری است که یا از همان ابتدای تشکیل جوامع وصف مجرمانه نداشته است، اینکه اگر این وصف را داشته است در، طول تاریخ از بین رفته یا کلاً به یک عنوان مجرمانه‌ی دیگر مبدل گشته است (سید میرزایی به نقل از صالحی: ۱۳۹۴).

۶. تعریف پیشگیری

تلاش‌های زیادی توسط جرم شناسان برای تعریف و طبقه‌بندی و پیشگیری از جرم انجام گرفته است، ولی در عین حال هنوز توافق روشن و صریحی در این زمینه به دست نیامده است و جرم‌شناسان همچنان هشدار می‌دهند، که در خصوص وجود درک و تعریف واحد و توافق در مورد پیشگیری از جرم باید احتیاط کرد؛ حتی به نظر می‌رسد در مورد این که آیا مفهوم پیشگیری از جرم صرفاً بر اقدامات غیرکیفری مؤثر بر کاهش جرایم اطلاق می‌شود و یا این که شامل تأثیرات نظام عدالت کیفری بر فرایند بزهکاری نیز می‌شود، اتفاق نظر وجود ندارد (توسلی و صادقی به نقل از رشادتی: ۱۳۹۴).

۷. پیشگیری از جرم و انواع آن

پیشگیری از جرم چند دهه‌ای است که به یکی از موضوعات مهم در مطالعات جرم شناسی تبدیل شده است. این موضوع را می‌توان حتی در آثار مدون سیاست های کنترل جرم که در بسیاری از کشورهای اروپایی و آمریکایی اعمال می‌شود، ملاحظه کرد. امروزه نظام های حقوقی کشورهای پیشرفته، پیشگیری از جرم را به عنوان رویکردی بهینه و مؤثر در مقابل تدابیری مانند اشکال متنوع نظارت و اجرای عدالت کیفری به رسمیت شناخته و در قالب برنامه‌های متنوع اجرا می‌نمایند. در عصر حاضر نیز به هنگام صحبت از پیشگیری از جرم، غالباً مفاهیمی چون تغییر در جامعه، دگرگون‌سازی بافت شهری، تعارضات موجود میان گروه‌های مختلف اجتماعی، تعارضات میان کنشگران دستگاه های مختلف، توسعه تکنولوژی و طراحی شهری به ذهن متبادر می‌شود. در حقیقت می‌توان گفت امروزه سیاست پیشگیری از جرم، بیش از گذشته با تغییرات اجتماعی همراه بوده است؛ این سیاست در شناسایی انواع مختلف تدابیر موجود برای بررسی جرم نقش مهمی ایفا می‌نماید (سید میرزایی: ۱۳۹۴).

- پیشگیری اولیه یا نخستین

پیشگیری نخستین یعنی مصون کردن افراد از رهگذر مبارزه با همه زمینه‌های ارتکاب جرم که در چارچوب توسعه اجتماعی قرار می‌گیرند (رایجیان اصلی: ۱۳۸۳، ۱۵۰ و ۱۴۹). در این مرحله از پیشگیری، تلاش بر این است که افراد جامعه به سوی ارتکاب جرم گرایش پیدا نکنند. هدف در این سطح از پیشگیری، بهبود شرایط زندگی به منظور عدم مجرم شدن افراد و همچنین تولید ارزش‌هایی است که روابط سالم را بهبود بخشد. در پیشگیری اولیه، بیشتر توجه به رویداد جرم معطوف است تا مجرم تحریک شده (بیات و همکاران: ۱۳۸۷، ۲۵).

- پیشگیری وضعی

شیوه‌ای از پیشگیری است که با تغییر وضعیت فرد در معرض بزه‌کاری و بزه‌دیدگی و یا تغییر شرایط محیطی مانند زمان و مکان در صدد است از ارتکاب جرم توسط فرد مصمم به انجام جرم، جلوگیری کند در این روش گاهی فرد در معرض بزه‌دیدگی مدنظر قرار گرفته و با حمایت از او یا آن‌چه در معرض وقوع جرم است (آماج‌های جرم) از تحقق عمل مجرمانه جلوگیری می‌شود و در مواردی نیز با تغییر شرایط محیطی اعم از مکان، زمان و . . . ، امکان تحقق جرم سلب یا وقوع آن دشوارتر می‌گردد (میر خلیلی: ۱۳۸۳).

- پیشگیری اجتماعی

پیشگیری اجتماعی گونه‌ای از تدابیر پیشگیرانه است که با مداخله فعالانه دولت در محیط زندگی اجتماعی عمومی افراد و اهتمام به علل زیربنایی جرم و آسیب‌های اجتماعی، بستر زیستن توأم با کرامت شهروندان را از رهگذر پاسداشت حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنان فراهم می‌آورد. به دیگر سخن، پیشگیری اجتماعی فعالیت‌هایی را در بر می‌گیرد که به منظور کاهش بیکاری، آموزش و پرورش ناکارآمد، فقر و آسیب‌های اجتماعی مشابه، علل بنیادین ایجاد رفتار منحرفانه را مورد توجه قرار می‌دهند. در نگاه جرم‌شناسان طرفدار پیشگیری اجتماعی، بزهکار شخصی است که قربانی کمبودهای ناشی از ویژگی‌های شخصی و شرایط اجتماعی - ساختاری است (قماش و عارفی: ۱۳۹۶).

۸. آثار امر به معروف و نهی از منکر

- آثار فردی امر به معروف و نهی از منکر

الف: آثار فردی از بعد دنیوی:

سلامت دین و دنیا: آمران به معروف و ناهیان از منکر با اقدام به چنین کاری از سلامتی دین و دنیا بهره‌مند می‌شوند، چنان که حضرت علی فرمودند: هر کس سه خصلت در او باشد دنیا و آخرتش سالم می‌شود: امر به معروف کند و خود نیز بدان عمل نماید. نهی از منکر کند و خود هم گرد آن نگردد. نگهبان حدود خداوند بزرگ باشد.

نصرت الهی: کسی که امر به معروف و نهی از منکر کند از ماموران الهی محسوب می‌شود که بدون تردید خداوند نیروهای خویش را یاری خواهد فرمود. حضرت باقر می‌فرماید: امر به معروف و نهی از منکر دو آفریده الهی هستند که هر کس آنها را یاری کند، خدا یاریش می‌کند و هر کس آن دو را تنها گذارد خدا تنهایش می‌گذارد (سید میرزایی به نقل از آمدی: ۱۳۹۴). کم نشدن عمر و روزی: امیر مومنان می‌فرماید: همانا امر به معروف و نهی از منکر نه اجل را نزدیک می‌کند و نه روزی را کاهش می‌دهد (نهج البلاغه، خطبه ۱۵۶، ۲۰۶).

نجات از بلاها: خداوند در قرآن می‌فرماید: پس چون آنچه را که به آنان تذکر داد شده بود، فراموش کردند، ما نهی‌کنندگان از بدی را نجات دادیم و کسانی را که فسق می‌ورزیدند به عذاب زیانبار گرفتار کردیم (اعراف، آیه ۱۶۵).

ب: آثار فردی از بعد اخروی:

خشنودی خدا: بدیهی است که هر کس چنین عبادت بزرگی را انجام دهد، خداوند از او خشنود گردد. قرآن مجید در وصف اسماعیل پیامبر می‌فرماید: او بستگان خویش را به نماز و دادن زکات و می‌داشت و پروردگارش از او راضی بود (سوره مبارکه مریم/ آیه ۵۵).

فلاح و رستگاری: قرآن کریم فرموده است: مومنانی که امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند رستگاراند (سوره مبارکه آل عمران/ آیه ۱۰۴).

ثواب فراوان: امام علی در این باره می‌فرماید: امر به معروف و نهی از منکر ثواب را دو چندان و اجر را بزرگ می‌کند (نهج البلاغه، خطبه ۱۵۵، ۲۰۸).

رهایی از دوزخ: همه مردم به جز معصومین کم و بیش مرتکب گناه می‌شوند. با این وصف در صورت جدیت در امر به معروف و نهی از منکر خداوند آنان را از دوزخ رهایی می‌بخشد. نبی اکرم (ص) فرمودند: شبی در خواب دیدم که شعله‌های آتش (دوزخ) مردی را در بر گرفته اند ولی امر به، معروف و نهی از منکر آمدند و او را از آتش نجات داده با فرشتگان قرارش دادند. **بهشت برین:** سرانجام خلق زیبای امر به معروف و نهی از منکر صاحب خویش را از درب مخصوص به بهشت برین وارد ساخته به زندگی زیبای آن سرا نائل خواهد کرد.

حضرت صادق فرمودند: بهشت را دربی است به نام درب معروف که جز اهل معروف از آن وارد نمی‌شود (سید میرزایی: ۱۳۹۴).

۱۰. آثار اجتماعی امر به معروف و نهی از منکر

- **برپا شدن واجبات:** یکی از آثار ارزشمند انجام امر به معروف و نهی از منکر برپا داشتن واجبات است. با امر به معروف و نهی از منکر نه تنها از کمرنگ شدن ارزش‌های اسلامی می‌توان جلوگیری کرد بلکه در جهت توسعه و گسترش آن می‌توان حرکت نمود با امر به معروف و نهی از منکر دیگر واجبات الهی جامعه عمل به خود می‌پوشد زیرا اینها خود از بهترین مصادیق معروف هستند و امر به آنها یعنی توصیه به عمل به انجام آن واجبات است. همانگونه که امام صادق (ع) در حدیثی گران‌بها فرمودند: " فَرِيضَةٌ عَظِيمَةٌ بِهَا تُقَامُ الْفَرَائِضُ "، ترجمه: امر به معروف و نهی از منکر واجب بزرگی است که به واسطه آن واجبات دیگر ثبات می‌یابد (قرائتی: ۱۳۹۴، ج ۷، ۲۶۵).

- **دلگرمی مومنان و خواری دشمنان:** " الْجِهَادُ مِنْهَا عَلَى أَرْبَعِ شُعَبٍ عَلَى الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ الصَّدَقِ فِي الْمَوَاطِنِ وَ شَتَانِ الْفَاسِقِينَ فَمَنْ أَمَرَ بِالْمَعْرُوفِ شَدَّ ظُهُورَ الْمُؤْمِنِينَ وَ مَنْ نَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ أَرْغَمَ أَنْوْفَ الْكَافِرِينَ وَ مَنْ صَدَقَ فِي الْمَوَاطِنِ قَضَى مَا عَلَيْهِ وَ مَنْ شَتَى الْفَاسِقِينَ وَ غَضِبَ لِلَّهِ غَضِبَ اللَّهُ لَهُ وَ أَرْضَاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ الْكُفْرُ " ترجمه: امر به معروف، و نهی از منکر، راستگویی در هر حال، و دشمنی با فاسقان. پس هر کس به معروف امر کرد، پشتوانه نیرومند مؤمنان است، و آن کس که از زشتی‌ها نهی کرد، بینی منافقان را به خاک مالید، و آن کس که در میدان نبرد صادقانه پایداری کند حقی را که بر گردن او بوده ادا کرده است، و کسی که با فاسقان دشمنی کند و برای خدا خشم گیرد، خدا هم برای او خشم آورد، و روز قیامت او را خشنود سازد؛ بنابراین، امر به معروف و نهی از منکر مومنان را در راهی که دارد راسخ‌تر و محکم‌تر می‌کند و دشمنان را در رسیدن به نقشه‌های شومشان که به فساد کشاندن مسلمانان بویژه نسل جوان است ناکام می‌کند (نهج البلاغه، حکمت ۳۱، ۴۴۸).

۱۱. اثر سیاسی امر به معروف و نهی از منکر

نظام اجتماع از طریق نظارت همگانی می‌تواند عملکرد مسئولان را تحت کنترل خود قرار داده و از انحراف حاکمیت از حاکم و حکومت با ویژگی‌های الهی قرآنی که قطعاً موجب تسلط اشرار، محارب آن، هرج و مرج در جامعه خواهد شد، جلوگیری نماید. امر به معروف و نهی از منکر که یکی از مصادیق آن رعایت عدالت است از طریق رعایت عدالت اجتماعی، اقتصادی، قضایی می-

تواند در استقرار حاکمیت‌ها تاثیر گذاشته و مانع خروج مردم و حاکمیت از مسیر صحیح منطبق با معیارهای قرآنی گردد. حضرت علی (ع) می‌فرماید: «آن کس که می‌خواهد پیشوای مردم باشد و مردم را به دنبال خود ربه راهی دعوت کند، با عمل و روش اخلاقی خوب و اخلاق صحیح، خود را تربیت کند، آن کس که خودش را تعلیم و تلقین می‌کند و خودش را تربیت و تادیب می‌کند، برای احترام شایسته‌تر است از آن کس که معلوم و مربی دیگران است» (نادعلی‌پور: ۱۳۹۵).

۱۲. اثر فرهنگی امر به معروف و نهی از منکر

فرهنگ به عنوان اصلی‌ترین مولفه قدرت نرم در هر جامعه‌ای با ملاحظات خاص خود نقش آفرینی می‌کند. در فرهنگ اسلامی نهادینه شدن احساس مسئولیت همگانی و به دنبال آن تحقق نظارت مردمی (نظارت غیر رسمی) جایگاهی ممتاز و بی‌بدیل دارد؛ احساس مسئولیت و نظارت هرچند کم و بیش در همه جوامع وجود دارد اما در جوامع اسلامی، به دلایل فراوان می‌توان آن را با شدت، گستره و عمق بسیار بیشتری سراغ گرفت. فرهنگ شهادت، فرهنگ مقاومت، فرهنگ معنویت، فرهنگ عزت مندی و فرهنگ توانمندی علمی که همگی در باز تولید قدرت نرم سهم بسزایی دارند، در سایه امر به معروف و نهی از منکر امکان پذیر است و اگر این امر با بهره‌گیری از شیوه‌های درست صورت پذیرد، ناب‌ترین نوع قدرت را شاهد می‌باشیم (جوان آراسته: ۱۳۹۴).

۱۳. آثار ترک امر به معروف و نهی از منکر

از آنجا که این دو فریضه بر مسلمانان واجبند، طبعاً ترک آنها نیز حرام است. در اینجا دسته دیگری از کلمات و سخنان وارد شده از حضرت امیر علیه‌السلام، را ارائه می‌نماییم که بیشتر اختصاص دارند به ترک امر به معروف و نهی از منکر، آثار مترتب بر این ترک و همچنین علل و عواملی که انسان‌ها را وادار به ترک این فریضه می‌نماید.

۱) ان الله لم یلعن القرن الماضي بین ایدیکم الا لتركهم الامر بالمعروف والنهي عن المنکر. فلعن الله السفهاء لركوب المعاصی والحکماء لترك التناهی

خداوند افراد قرن گذشته و پیش از شما را لعن نکرد مگر به خاطر اینکه آنان امر به معروف و نهی از منکر را ترک کردند. لذا خداوند نادان‌ها را به خاطر ارتکاب معاصی و حکما و دانشمندان را به دلیل ترک تناهی و باز نداشتن گناهکاران مورد لعن قرار داده است «(نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲، ۲۸۲).

۲) لا تتركوا الامر بالمعروف والنهي عن المنکر فیولی علیکم شرارکم ثم تدعون فلا یستجاب لکم

«امر به معروف و نهی از منکر را ترک نکنید؛ زیرا بدان بر شما مستولین می‌شوند و آنگاه دعا می‌کنید (برای نجات از آن وضع ولی دعای شما مستجاب نمی‌شود)» (همان منبع بالا، نامه ۴۸، ۳۹۸).

۳) ایها الناس لولم تتخادلو عن نصرالحق و لم تهنوا عن توهین الباطل، لم یطمع فیکم من لیس مثلکم و لم یقو من قوی علیکم

«ای مردم، اگر در یاری حق پستی به خرج نمی‌دادید و در تحقیر و کوچک کردن باطل سستی نمی‌کردید، هرگز کسی که از شما نسبت به شما طمع نمی‌ورزید و هیچ‌گاه فرد قوی بر شما مسلط نمی‌گشت» (همان منبع بالا، خطبه ۱۶۶، ۲۲۶).

۴) انما هلك من كان قلبكم حينما عملوا بالمعاصی و لم ینهاهم الربانیون و الاحبار عن ذلک . . . فنزلت بهم العقوبات

«گذشتگان به این دلیل هلاک شدند که مرتکب گناه می‌شدند و رهبران و پیشوایان مذهبی، آنان را از منع نمی‌کردند لذا مجازات‌های خداوند شامل حالشان گردید» (کورانی: ۱۳۷۱، ۲۱).

۵) ظهر الفساد فلا منکر مغیر و لا زاجر مزدجرا فبهذا تریدون ان تجاورواالله فی دار قدسه و تكونوا اعز اولیائه؟ هیهات لا یخدع الله عن جنته و لا تنال مرضاته الا بطاعه

فساد آشکار شده است اما کسی نیست که آن را تغییر دهد و بازدارنده‌ای نیست که آن را باز دارد. آیا اینگونه می‌خواهید در منزل‌گاه قدس الهی با خداوند مجاور و همنشین شوید و از عزیزترین اولیای او به حساب آید؟ هرگز! خداوند را در مورد بهشتش نمی‌توان گول زد و جز با اطاعت نمی‌توان رضای او را به دست آورد. با جمع‌بندی روایت‌ها و احادیثی که گذشت، در مجموع از دیدگاه امام علی علیه‌السلام، آثار زیر ناشی از ترک فریضه امر به معروف و نهی از منکر خواهد بود:

- (۱) عدم پیروی از اهل بیت و دنبال ناهلان رفتن (گمراهی)
- (۲) لعنت خداوند که شامل هر دو قشر سفیه و عالم جامعه خواهد شد
- (۳) مستولی شدن بدان و انسان‌های شرور جامعه بر دیگران
- (۴) عدم استجاب دعا
- (۵) به طمع افتادن بیگانگان و اقویا در مورد مسلمانان.
- (۶) هلاکت مردم و سرازیر شدن سیل بلاها بر آنان.
- (۷) عدم امکان مجاورت و هم‌نشینی با خداوند.
- (۸) عدم امکان اینکه انسان جزء اولیای عزیز خداوند بشود.
- (۹) بی‌خاصیتی انسان (میت الاحیاء) (نهج البلاغه، خطبه ۱۲۹، ۱۷۳).

۱۴. نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری جرایم

امربه معروف و نهی از منکر یکی از نهادهای اجتماعی اسلامی است که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به مثابه ابزاری نیرومند به لحاظ نرم افزاری نه سخت افزاری از جایگاه عمده ای در راستای جهت دادن تابعان اجتماعی کشورمان و به ویژه گرایش به معروف و عدم دست یازی به منکرات در فرایند اجتماعی برخوردار گردید. از این رو، همواره این سازه اسلامی بازویی وزین در فرهنگ سازی ایرانی اسلامی به شمار آمده و در پرتو تعالیم و موازین مسلم اسلامی که تمامی گستره های اجتماعی را تحت پوشش قرار داده، توانسته است شالوده های دین مبین اسلام را از رهگذر امر به نیکی و خیر و نهی از منکر و بدی به تصویر بکشد. فارغ از اینکه این مقوله امر و نهی، به عنوان قاعده و اصل در نظام اسلامی به مفهوم اعم و نظام حقوق اسلامی در معنای اخص بوده و هست، این نهاد به منزله ابزاری پیشگیرانه در دنیای علوم جنایی و به ویژه جرم شناسی نیز قلمداد می شود که به موجب آن، همان گونه که می‌تواند افراد جامعه را از ارتکاب هرگونه گناه بازدارد، می‌تواند در قبال دستیازی تابعان اجتماعی به وقوع جرم نیز نقشی پیشگیرانه ایفا کند (عزیزی: ۱۳۹۲).

- جلوگیری از پرورش و سلطه کژروان و مجرمان

در علوم جنایی و جرم شناسی این نکته به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است که محیط اجتماعی می‌تواند محل رشد و پرورش مجرمان باشد، درست همانند محیط کشت برای میکروب‌ها. کسانی که استعدادها لازم برای ارتکاب اعمال مجرمانه را دارند، اگر بدون هیچ گونه مقاومتی از ناحیه جامعه روبه‌رو شوند، فرصت لازم برای به فعلیت رساندن اندیشه‌های شریانه خویش را بیشتر مهیا می‌بینند. طبیعی است پیامد چنین روندی جز افزایش بزهکاری و افزایش شمار مجرمان و منحرفان و حاکمیت و سلطه آنها نخواهد بود. به عکس، اگر هر یک از اعضای اجتماع این مسئولیت را بر دوش خود احساس کند که باید در مقابل منکرات و ناهنجاری‌ها به شکلی - هر چند با کمترین مرتبه آن - بایستد، فرصت‌های تبیهکاری و کژروی از دست این گونه اشخاص گرفته می‌شود و پرورش و رشد آنها متوقف می‌گردد و وقتی تعداد منحرفان و مجرمان کاهش یافت، جلوی تسلط و حاکمیت آنها نیز گرفته خواهد شد. به همین جهت این فریضه رادع و مانع مهمی در مقابل سفیهان و بیخردان و مجرمان می‌باشد (حاجی ده‌آبادی: ۱۳۸۳).

- زمینه‌سازی برای رواج هنجارها و دعوت به نیکی‌ها

از کارکردهای مهم امر به معروف و نهی از منکر فراهم‌سازی زمینه عمل به هنجارها و تقویت هنجارهای مورد نظر جامعه اسلامی و عمل به نیکی‌هاست؛ وقتی اعضای اجتماع مراقب هم بوده و یکدیگر را سفارش به حق و نیکی می‌نمایند و از بدی و زشتی بازدارند، این خود به تدریج زمینه نهادینه شدن و رسوخ نیکی‌ها در روح و روان افراد را فراهم می‌آورد، به خصوص اگر آنچنان که باید و شاید به این فریضه عمل شود و آداب و سنن آن رعایت شود. آن‌چه از عمل به این فریضه به دست می‌آید نیروی عظیمی است که پشتوانه اجتماعی دارد و می‌تواند بسیاری از هنجارها را در ذهن و روان افراد درونی سازد و از این‌طریق راه عمل به دیگر واجبات و سنن الهی (هنجارهای دینی در جامعه اسلامی) را فراهم آورد. این کارکرد امر به معروف و نهی از منکر است که آن را از دیگر آموزه‌های سیاست جنایی و حتی از منظری کلان، از دیگر آموزه‌های اسلام منحصر و متمایز می‌سازد (سالک‌فرد: ۱۳۹۷).

نتیجه‌گیری

با توجه به پژوهش انجام شده نتایج ذیل مورد توجه می‌باشد:

۱. امر به معروف و نهی از منکر از عالی‌ترین واجبات است که سایر واجبات دینی هم به سبب آن دو استوار می‌گردد. وجوب امر و نهی از منکر از ضروریات دین مبین اسلام است و در قرآن و اخبار نسبت به آن دو تأکید فراوان شده است.
 ۲. در صورتی که امر به معروف و نهی از منکر کنار گذاشته شود و فقط تعریفی از آن در دل کتاب‌ها و حافظه‌ها گنجانده شود به تدریج ارزش‌ها، بی‌ارزش و منکرات، با ارزش شمرده شود، بحران‌هایی همچون بحران اجتماعی و فساد جامعه را دربر می‌گیرد و جامعه روز به روز به وادی سقوط و هلاکت نزدیک خواهد شد.
- آنچه اهمیت دارد این است، که امر به معروف، نشانه فطرت بیدار جامعه، مایه تشویق نیکوکاران جامعه، مسبب دگرگون‌سازی و اصلاح ساختارهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی جامعه و مایه تذکر و آگاه کردن افراد جاهل است. لذا جامعه‌ای که براساس آموزه‌های اسلامی خصوصاً امر به معروف و نهی از منکر عمل نماید می‌تواند به سمت و سوی مدینه فاضله حرکت نماید.

منابع

- قرآن کریم.
۱. نهج البلاغه.
 ۲. ابن منظور، محمد بن مكرم، ۱۴۱۷ق. لسان العرب. جلد یازدهم. چاپ اول. بیروت، داربیروت.
 ۳. اسماعیل زاده، هادی، حاجی زاده، فاطمه، (۱۴۰۰)، امر به معروف و نهی از منکر از منظر امام علی (ع)، تهران، هشتمین کنفرانس بین المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در فقه، حقوق و علوم انسانی.
 ۴. بیات، بهرام، شرافتی پور، جعفر، عبدی، نرگس، (۱۳۸۷)، پیشگیری از جرم با رویکرد اجتماع محور (پیشگیری اجتماعی از جرم). تهران، معاونت اجتماعی نیروی انتظامی، اداره کل مطالعات اجتماعی.
 ۵. توسلی، محمد حسن، صادقی، محمد امین، (۱۳۹۴)، آموزه های اسلامی پیشگیری از جرم، بصیرت و تربیت اسلامی، شماره ۳۲، ۱۳.
 ۶. جوان آراسته، حسین، (۱۳۹۴)، بازخوانی امر به معروف و نهی از منکر به مثابه قدرت نرم در فرهنگ اسلامی، دو فصل نامه قدرت نرم، شماره ۱۲، ۱۸.
 ۷. جرجانی، علی بن محمد، (۱۳۹۴)، تعریفات: فرهنگ اصطلاحات معارف اسلامی، تهران، فرزانه روز.
 ۸. حاجی ده آبادی، محمد علی، (۱۳۸۳)، امر به معروف و نهی از منکر و سیاست جنایی، فقه و حقوق، شماره ۱، ۳۲.
 ۹. حافظ نیا، محمدرضا، (۱۳۹۲)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. چاپ بیست و چهارم، تهران، سمت.
 ۱۰. چالشی، فریده، (۱۳۹۷)، پیامدهای فردی و اجتماعی ترک امر به معروف و نهی از منکر از منظر قرآن و روایات، استاد راهنما محمد مولوی، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، دانشکده علوم و تحقیقات اسلامی، گروه علوم و قرآن و حدیث.
 ۱۱. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، (۱۳۹۲)، مفردات الفاظ القرآن، ترجمه حسین خداپرست، قم، دارالقلم.
 ۱۲. رایجیان اصلی، مهرداد، (۱۳۸۳)، رهیافتی نو به بنیان های نظری پیشگیری از جرم، مجله حقوق دادگستری، شماره ۴۸ و ۴۹، ۴۶.
 ۱۳. سالک فرد، مریم السادات، (۱۳۹۷)، نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم در سیاست جنایی ایران، استاد راهنما مهدی مومنی، استاد مشاور فاطمه سوهانیان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور، واحد تهران جنوب، گروه حقوق جزا و جرم شناسی.
 ۱۴. سید میرزایی، سید عباس، (۱۳۹۴)، نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم، استاد راهنما دکتر سید منصور میر سعیدی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشکده حقوق، گروه جزا و جرم-شناسی.
 ۱۵. شهیدثانی، زین الدین بن علی، (۱۳۸۳)، امر به معروف و نهی از منکر، تهران، سمت.
 ۱۶. عزیزی، علیرضا، (۱۳۹۲)، نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم، پایان نامه کارشناسی ارشد، استاد راهنما امیر حسین خوشنام، استاد مشاور سید حسن هاشمی.
 ۱۷. کلینی، یعقوب، (۱۳۹۰)، اصول کافی، ترجمه حسین استاد ولی، جلد ۱، قم، دارالثقلین.
 ۱۸. فراهیدی، خلیل ابن احمد، (۱۴۰۹ق)، العین، جلد ششم، بیروت، موسسه الاعلمی للمطبوعات.
 ۱۹. قرائتی، محسن، (۱۳۹۴)، تفسیر نور، جلد هفتم، تهران، درس هایی از قرآن.
 ۲۰. قرشی، سیدعلی اکبر، (۱۳۵۲)، قاموس قرآن، جلد یک، تهران، دارالکتب الاسلامیه.
 ۲۱. قماش، سعید، عارفی، مرتضی، (۱۳۹۶)، موانع سیاسی و اقتصادی پیشگیری اجتماعی از جرم، آموزه های حقوق کیفری، شماره ۱۳، ۳۰.

۲۲. مسعودی، محمد اسحاق، (۱۳۸۸)، پژوهشی در امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه قرآن و روایات، تهران، شرکت چاپ و نشر بین الملل.
۲۳. میرخلیلی، سید محمود، (۱۳۸۳)، پیشگیری وضعی از نگاه آموزه‌های اسلام، فصل‌نامه علمی و پژوهشی حقوق اسلامی (فقه و حقوق سابق)، شماره ۱، ۱۰.
۲۴. نادعلی‌پور، مرضیه، (۱۳۹۵)، نقش امر به معروف و نهی از منکر در پیشگیری از جرم، فصلنامه علمی دانش انتظامی گلستان، شماره ۲۵، ۱۶.
۲۵. ندری، مه‌ری، (۱۳۹۳)، نقش امر به معروف و نهی از منکر در کاهش آسیب‌های اجتماعی با تاکید بر آیات و روایات، استاد راهنما حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدحسین توانایی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشکده اصول الدین قم، گروه علوم قرآن و حدیث.
۲۷. لوئیس معلوف، (۱۳۸۲)، المنجد، ترجمه احمد سیاح، تهران، اسماعیلیان

The role of enjoining good and forbidding evil in preventing social crimes

Hadi Ismailzadeh¹ Rahman Walizadeh² Hamid Rahmati³

1. Doctoral student of jurisprudence and law, Babol Azad University, Babol, Iran

2 Assistant Professor of Jurisprudence and Law University, Faculty of Jurisprudence and Law, Babol Azad University, Babol, Iran

3. Doctoral student of jurisprudence and law, Babol Azad University, Babol, Iran

Abstract

From the very beginning, mankind turned to a series of rules and regulations to protect its social life and prevent its deterioration. One of the most important laws that are emphasized in the Holy Qur'an and hadiths that prevent chaos and prevent crime in society is the implementation of what is good and forbidding what is bad. The best reason for the importance of these two precepts is that the preservation of religion and society in all its dimensions depends on it, and a society that distanced itself from these two principles is getting closer and closer to degeneration day by day and suffers from all kinds of problems. Crimes will be in different dimensions It is mentioned in the definition of "Commanding what is good and forbidding what is bad"; Commanding "known" means: forcing others to follow God's commands, be it by word or deed, and prohibiting "denial" means: preventing from committing sins, be it by word or deed. Among the ways of knowing these two principles, we can refer to religious texts, reason and nature. Among the individual and social effects of doing what is good and forbidding what is bad, it can be: the cause of fulfilling other divine duties, health in this world and the hereafter, maintaining security, encouraging the believers and humiliating the enemies, etc. It is possible to point out the denial of God's mercy, the lack of response to prayer, the control of the wicked, etc In fact, there is a very close, definite and objective connection between crime prevention and the duty of enjoining good and forbidding evil; In this way, a society that makes these two duties the basis and implements them in the text of the society, that society will be exempted from all kinds of crimes, and a society that neglects this principle will suffer from all kinds of crimes.

Key words: famous, negative, prevention, crime.
